

17^η Συνάντηση

Δικτύου Επαγγελματιών Εργασιακών Σχέσεων και Διεύθυνσης Ανθρώπινου Δυναμικού

23 Ιουλίου 2025 Χώρος: ΠΟΕΔ

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Κυπριακή Δημοκρατία

23/07/2025

1

Υγιείς Εργασιακές Σχέσεις
ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ
III

Σχέδιο Πολιτικής και Διαδικασιών για την Πρόληψη, Ανίχνευση και Αντιμετώπιση της χρήσης Αλκοόλ και Παράνομων Ουσιών Εξάρτησης στο Εργασιακό Περιβάλλον

Σχέδιο Πολιτικής και Διαδικασιών για την Πρόληψη, Ανίχνευση και Αντιμετώπιση της χρήσης Αλκοόλ και Παράνομων Ουσιών Εξάρτησης στο Εργασιακό Περιβάλλον

Λήδα Χριστοδούλου

Λειτουργός Τμήματος Πολιτικής

Αρχή Αντιμετώπισης Εξαρτήσεων Κύπρου

leda.christodoulou@naac.org.cy; www.naac.org.cy

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Κυπριακή Δημοκρατία

23/07/2025

2

Υγιείς Εργασιακές Σχέσεις
ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

III

Σκοπός

Κύριος στόχος η παροχή ασφαλούς και ποιοτικού εργασιακού περιβάλλοντος, σεβόμενοι των ανθρωπίνων δικαιωμάτων του ατόμου για εργασία.

Η χρήση αλκοόλ και παράνομων ουσιών είναι σημαντικά ζητήματα στους χώρους εργασίας, διότι:

- μπορούν να αυξήσουν τα ατυχήματα και τους τραυματισμούς, τις απουσίες από την εργασία και την ανάρμοστη συμπεριφορά,
- μπορούν να επιβάλουν οικονομική επιβάρυνση στους εργοδότες, τις κυβερνήσεις και την κοινωνία·
- οι εργοδότες έχουν καθήκον, βάσει της νομοθεσίας για την υγεία και την ασφάλεια, να προστατεύουν, στον βαθμό που αυτό είναι εύλογο, την υγεία, την ασφάλεια και την ευημερία των εργαζομένων και των άλλων ατόμων που επηρεάζονται από τις δραστηριότητές τους·

Οι χώροι εργασίας παρέχουν επίσης ευκαιρίες για εκπαίδευση σε θέματα υγείας σχετικά με το αλκοόλ και τα ναρκωτικά και για τον εντοπισμό ατόμων που αντιμετωπίζουν προβλήματα με το αλκοόλ και τη χρήση ναρκωτικών ή έχουν μέλη της οικογένειάς τους με προβλήματα ναρκωτικών ή αλκοόλ.

Ο χώρος εργασίας μπορεί επίσης να συμβάλει στη στήριξη της κοινωνικής επανένταξης των ατόμων με ιστορικό προβλημάτων που συνδέονται με ουσίες εξάρτησης.

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Κυπριακή Δημοκρατία

23/07/2025

3

Υγιείς Εργασιακές Σχέσεις
ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ
III

Πεδίο εφαρμογής & στήριξη εργαζομένων

Εφαρμογή της πολιτικής και των διαδικασιών για την πρόληψη, ανίχνευση και αντιμετώπιση της χρήσης αλκοόλ και παράνομων ουσιών στο εργασιακό περιβάλλον ως ανεξάρτητη πολιτική και διαδικασίες από τους εργοδότες εθελοντικά.

Υπεύθυνοι για τη διαχείριση της πολιτικής μπορούν να είναι η Διοίκηση ή/και ο Τμήμα Ανθρωπίνου Δυναμικού.

Παροχή στήριξης και βοήθειας σε εργαζόμενους που ζητούν εθελοντικά βοήθεια για προβλήματα που σχετίζονται με τη χρήση αλκοόλ ή παράνομων ουσιών:

- πριν από οποιαδήποτε πειθαρχική διαδικασία ή καταγγελία,
- χρήση δεδουλευμένης άδειας μετ' αποδοχών, άδειες απουσίας,
- παραπομπή σε πρόγραμμα θεραπείας ή άλλες υποστηρικτικές υπηρεσίες,
- τεκμηρίωση ολοκλήρωσης θεραπευτικού προγράμματος και ελέγχους σε περιπτώσεις φύση καθηκόντων εμπειρικλείουν κινδύνους,
- επιστροφή στην εργασία με γνωμάτευση Ιατρού Εργασίας.

Σε περίπτωση χρήσης συνταγογραφούμενων φαρμάκων διασφαλίζεται ότι η επίδραση τους δεν επηρεάζει την εκτέλεση καθηκόντων και την ασφάλεια και ενημέρωση του εργοδότη για τυχόν περιορισμούς.

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Κυπριακή Δημοκρατία

23/07/2025

4

Υγιείς Εργασιακές Σχέσεις
ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

III

OEB

Εφαρμογή ελέγχων και Κανόνες Εργασίας

Σε περίπτωση εισαγωγής περιοδικών ή τυχαίων ελέγχων

- περιγραφή διαδικασίας στην πολιτική, με τεκμηριωμένη αιτιολόγηση και μέσα στα πλαίσια της νομοθεσίας
- εφαρμογή σε επαγγέλματα που η ασφάλεια αποτελεί κρίσιμο παράγοντα (για παράδειγμα δημόσιες συγκοινωνίες)
- σαφήνεια στους ορισμούς όπως και στο «έναυσμα» εφαρμογής σχετικών ελέγχων
- καθορισμός τύπου ελέγχων και καθορισμός ορίων εάν ισχύουν για διασφάλιση επιχειρηματικής λογικής για τις σχετικές διαδικασίες.

Οι εργαζόμενοι δεν μπορούν να εξαναγκαστούν για υποβολή εξέτασης, εκτός εάν:

- ορίζεται στη σύμβαση εργασίας τους,
- προβλέπεται από γραπτή πολιτική του χώρου εργασίας,
- και ο εργαζόμενος έχει συγκατατεθεί.

Κανόνες εργασίας

- απαγόρευση χρήσης, κατοχής, αγοράς, πώλησης ή παρασκευής ή διανομής παράνομων ουσιών, η εργασία υπό την επήρεια αλκοόλης ή παράνομων ουσιών και η κατοχή ή κατανάλωση αλκοόλ,
- η ανίχνευση αλκοόλ ή ελεγχόμενης ουσίας πάνω από τα όρια ή οποιασδήποτε ποσότητας παράνομης ουσίας κατά την εκτέλεση καθηκόντων ή παρουσίας στον εργασιακό χώρο θεωρείται παραβίαση της πολιτικής,
- απαγόρευση εκτέλεσης καθηκόντων σε περίπτωση λήψης συνταγογραφούμενων φαρμάκων που επηρεάζει αρνητικά την ασφαλή και αποτελεσματική εκτέλεση καθηκόντων,
- παράδοση παράνομων ουσιών ή σύνεργα που εντοπίζονται στο χώρο στην Αστυνομία/ΥΚΑΝ.

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Κυπριακή Δημοκρατία

23/07/2025

5

Υγιείς Εργασιακές Σχέσεις
ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

III

OEB

Απαιτούμενοι Έλεγχοι

Κατά την πρόσληψη

- Για επαγγέλματα υψηλού κινδύνου οι προσληφθέντες σε νέες θέσεις εργασίας θα υποβάλλονται σε εξέταση για ανίχνευση αλκοόλ ή παράνομων ουσιών μέσω ελέγχου εκπνοής, ούρων ή και αίματος μετά τη λήψη προσφοράς εργασίας αλλά πριν την ανάληψη καθηκόντων για ολοκλήρωση της διαδικασίας.
- Η άρνηση υποβολής σε έλεγχο μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα την απόρριψη για την εν λόγω θέση.

Εύλογες υποψίες

- Περιοδικοί ή περιστασιακοί έλεγχοι μετά από προφορικές ή γραπτές αναφορές από τουλάχιστον δύο μέλη του προσωπικού για φαινομενική χρήση, κατοχή ή βλάβη στο χώρο εργασίας.
- Παρατήρηση στηριζόμενη σε συγκεκριμένες συμπεριφορές που δημιουργούν εύλογη υποψία ότι ο εργαζόμενος βρίσκεται υπό την επήρεια αλκοόλ ή παράνομων ουσιών, όπως:
 - ▶ οσμές (οσμή αλκοόλ, οσμές σώματος ή ούρων)
 - ▶ κίνηση (αστάθεια, νευρικότητα, ζαλάδα)
 - ▶ μάτια (διαστολή και συστολή ματιών, υδαρή μάτια ή ακούσιες κινήσεις ματιών)
 - ▶ πρόσωπο (εφίδρωση, σύγχυση, ή κενό στο βλέμμα)
 - ▶ ομιλία (δυσνόητος, αργός και αφηρημένος λόγος, ανικανότητα προφορικής έκφρασης σκέψεων)
 - ▶ συναισθήματα (εριστική και ευερέθιστη συμπεριφορά, υπνηλία)
 - ▶ ενέργειες (χασμουρητό, συσπάσεις)
 - ▶ αδράνεια (ύπνος, αναισθητός, καμία αντίδραση σε ερωτήσεις)

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Κυπριακή Δημοκρατία

23/07/2025

6

Υγιείς Εργασιακές Σχέσεις
ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ
III

Απαιτούμενοι Έλεγχοι

Μετά από ατύχημα

- Υποβολή σε έλεγχο εάν εργαζόμενος προκαλεί ή συμβάλλει σε ατύχημα που βλάπτουν σοβαρά όχημα, μηχανήμα, εξοπλισμό ή περιουσία της εταιρείας/υπηρεσίας ή που οδηγεί σε τραυματισμό του ίδιου ή τρίτου και απαιτείται ιατρική φροντίδα.
- Σε κάθε περίπτωση η έρευνα και οι έλεγχοι θα πρέπει να διεξάγονται άμεσα και εντός δύο ωρών από το ατύχημα.
- Η άρνηση ενός εργαζομένου θα αντιμετωπίζεται ως θετικό αποτέλεσμα εργαστηριακής εξέτασης και θα έχει ως αποτέλεσμα την άμεση αποχή από τα καθήκοντα του.
- Σε περιπτώσεις παρ' ολίγον ατυχήματος και εάν συντρέχει εύλογη υποψία επήρειας αλκοόλ ή παράνομων ουσιών κατά την εκτέλεση καθηκόντων το άτομο θα οδηγηθεί σε έλεγχο.

Διαδικασίες συλλογής και ελέγχων

Έλεγχος αλκοόλ

- Μεταφορά του ατόμου σε εγκατάσταση που θα οριστεί από την υπηρεσία/οργανισμό για υποβολή σε έλεγχο εκπνοής, με εγκεκριμένη συσκευή αλκοόλ εκπνοής- breathalyzer.
- Σε περίπτωση που η συγκέντρωση αλκοόλ στην εκπνοή υπερβαίνει το 0.04 επαναλαμβάνεται δεύτερο δείγμα εκπνοής 20 λεπτά αργότερα.
- Οι εξετάσεις αλκοόλ μπορεί να γίνονται με εκπνοή, αίμα ή σάλιο, κατά την κρίση της εταιρείας.
- Τα αποτελέσματα που διενεργούνται είτε από λειτουργούς επιβολής του νόμου ή ιατρικούς λειτουργούς μπορεί να θεωρηθούν από την εταιρεία/υπηρεσία ως παραβιάσεις των κανόνων εργασίας

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Κυπριακή Δημοκρατία

23/07/2025

8

Υγιείς Εργασιακές Σχέσεις
ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

III

Διαδικασίες συλλογής και ελέγχων

Έλεγχος για παράνομες ουσίες εξάρτησης

- Μεταφορά του ατόμου σε εγκατάσταση που θα οριστεί από την υπηρεσία/οργανισμό για υποβολή σε έλεγχο ούρων.
- Οι εργαζόμενοι θα παρέχουν δείγμα ούρων χωρίς την παρουσία τρίτου προσώπου, σε ειδικά διαμορφωμένες εγκαταστάσεις όπου δεν θα είναι δυνατή η τροποποίηση, υποκατάσταση ή νοθεία του δείγματος.
- Τα δείγματα θα αποστέλλονται σε εγκεκριμένο εργαστήριο και θα ελέγχονται για κάνναβη, κοκαΐνη, οπιούχα, αμφεταμίνες, βενζοδιαζεπίνες, μεθαμφεταμίνες, μεθαδόνη και χρήση βουπρενορφίνης. Το εργαστήριο θα ελέγχει όλα τα δείγματα και θα επιβεβαιώνει όλες τις θετικές ενδείξεις.
- Το εργαστήριο θα διαβιβάζει όλα τα θετικά αποτελέσματα σε Ιατρικό Λειτουργό Αξιολόγησης τον οποίο θα ορίσει η εταιρεία/υπηρεσία, ο οποίος θα δίνει μια δεύτερη ευκαιρία στα άτομα να αντικρούσουν ή να εξηγήσουν τα αποτελέσματα. Τα άτομα μπορούν να ζητήσουν από τον ΙΛΑ επανεξέταση του δείγματος σε άλλο πιστοποιημένο εργαστήριο και να υποβάλλονται εντός 72 ωρών από την κοινοποίηση των αποτελεσμάτων των ελέγχων.
- Σε περίπτωση που η δεύτερη εξέταση δεν εντοπίσει στοιχεία χρήσης ουσιών στο δείγμα, το άτομο θα αντιμετωπίζεται ως να έχει επιτύχει στον έλεγχο. Το θετικό αποτέλεσμα ελέγχου γνωστοποιείται στην εταιρεία/υπηρεσία αφού ο ΙΛΑ επιβεβαιώσει ότι η δοκιμή είναι θετική.

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Κυπριακή Δημοκρατία

23/07/2025

9

Υγιείς Εργασιακές Σχέσεις
ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ
III

Διαδικασίες συλλογής και ελέγχων

Συνέπειες

- **Μη πρόσληψη** εάν οι αιτούντες για εργασία αρνούνται να συνεργαστούν για έλεγχο ή έχουν θετικό αποτέλεσμα εξέτασης, με δικαίωμα υποβολής αίτησης μελλοντικά.
- **Τερματισμός απασχόλησης** εάν οι εργαζόμενοι αρνούνται να συνεργαστούν για έλεγχο, ή χρησιμοποιούν, κατέχουν, αγοράζουν, πωλούν, κατασκευάζουν, ή διανέμουν παράνομες ουσίες κατά παράβαση της πολιτικής.
- **Πειθαρχική διαδικασία** για εργαζόμενους με θετικό αποτέλεσμα ελέγχου ή και άρνησης συνεργασίας ή συμμετοχής σε πρόγραμμα απεξάρτησης.
 - Αυτό θα περιλαμβάνει την αποχή από καθήκοντα για ολοκλήρωση της διερεύνησης του περιστατικού και μπορεί να επιτρέψει την επιστροφή στην εργασία δίνοντας μια τελευταία ευκαιρία με επαναληπτικούς ελέγχους για τουλάχιστον 1 χρόνο και να μην υπερβαίνει τα 2 έτη.
 - Αξιολόγηση από Ιατρό Εργασίας για καταλληλότητα συνέχισης εργασίας ή τερματισμού σε περίπτωση μη ολοκλήρωσης θεραπευτικού προγράμματος ή θετικών εξετάσεων μετά από ολοκλήρωση θεραπευτικού προγράμματος.

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Κυπριακή Δημοκρατία

23/07/2025

10

Υγιείς Εργασιακές Σχέσεις
ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ
III

Εμπιστευτικότητα

Οι πληροφορίες και τα αρχεία σχετικά με:

- όλα τα αποτελέσματα των εργαστηριακών ελέγχων
- την εξάρτηση στο αλκοόλ ή παράνομες ψυχοδραστικές ουσίες
- ιατρικές εκθέσεις που υποβάλλονται από τον Ιατρικό Λειτουργό Αξιολόγησης

Παραμένουν εμπιστευτικά στο βαθμό που απαιτείται από το νόμο και την Ευρωπαϊκή Οδηγία για τα Προσωπικά Δεδομένα και διατηρούνται σε ασφαλείς φακέλους ξεχωριστά από τους κανονικούς φακέλους προσωπικού.

Τα εν λόγω αρχεία και πληροφορίες μπορούν να γνωστοποιούνται μεταξύ των διαχειριστών και των εποπτικών αρχών σε βάση του τι είναι αναγκαίο να γνωρίζουν .

Μπορούν επίσης να γνωστοποιούνται όταν σχετίζεται με παράπνομο, κατηγορία ή άλλη νομική διαδικασία που κινείται από ή για λογαριασμό εργαζόμενου ή αιτητή.

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Κυπριακή Δημοκρατία

23/07/2025

11

Υγιείς Εργασιακές Σχέσεις
ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

III

OEB

Επιθεωρήσεις

- Η εταιρεία ή η υπηρεσία διατηρεί το δικαίωμα να επιθεωρεί όλα τα τμήματα των εγκαταστάσεων της για αλκοόλ ή παράνομες ουσίες.
- Στη διαδικασία αυτή οι επηρεαζόμενοι εργαζόμενοι μπορεί να έχουν συνδικαλιστική εκπροσώπηση.
- Όλοι οι εργαζόμενοι, συμβασιούχοι υπάλληλοι και επισκέπτες μπορεί να κληθούν να συνεργαστούν στις επιθεωρήσεις των προσώπων, των χώρων εργασίας και της ιδιοκτησίας τους που θα μπορούσαν να κρύψουν μια ουσία, μια συσκευασία με αλκοόλ ή άλλη ουσία.
- Οι εργαζόμενοι που κατέχουν τέτοιου είδους αντικείμενα ή αρνούνται να συνεργαστούν στις επιθεωρήσεις, υπόκεινται σε κατάλληλη πειθαρχική διαδικασία, μέχρι και την απαλλαγή από τα καθήκοντα τους.

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Κυπριακή Δημοκρατία

23/07/2025

12

Υγιείς Εργασιακές Σχέσεις
ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

III

Εγκληματικές δραστηριότητες που αφορούν στις παράνομες ουσίες

- Απαγορεύεται η παρασκευή, διανομή, κατοχή ή χρήση παράνομων ουσιών στις εγκαταστάσεις της εταιρείας/υπηρεσίας ή κατά τη διεξαγωγή επιχειρηματικών δραστηριοτήτων της εταιρείας/υπηρεσίας.
- Απαγορεύεται επίσης η κατάχρηση συνταγογραφούμενων ή φαρμάκων που δεν χρειάζονται συνταγογράφηση.
- Ανάλογα με την περίπτωση ενδέχεται να κληθούν λειτουργοί επιβολής του νόμου, όταν υπάρχει υποψία εγκληματικής δραστηριότητας.
- Η εταιρεία/υπηρεσία δεν επιθυμεί να εισβάλει στην ιδιωτική ζωή των εργαζόμενων της, αλλά αναγνωρίζει ότι η συμμετοχή των εργαζομένων εκτός εργασίας στην κατάχρηση αλκοόλ ή παράνομων ουσιών μπορεί να έχει αντίκτυπο στο χώρο εργασίας.
- Ως εκ τούτου η εταιρεία/υπηρεσία διατηρεί το δικαίωμα να λάβει τα κατάλληλα πειθαρχικά μέτρα για την χρήση, πώληση ή διανομή παράνομων ουσιών ενώ βρίσκεται εκτός των εγκαταστάσεων της υπηρεσίας/εταιρείας.
- Όλοι οι υπάλληλοι που έχουν καταδικαστεί, δηλώνουν ένοχοι ή καταδικάζονται για ένα έγκλημα που αφορά παράνομες ουσίες εξάρτησης υποχρεούνται να αναφέρουν την καταδίκη, την έκκληση ή την ποινή στο Τμήμα Ανθρώπινου Δυναμικού (*όπου ορίζεται από σχετική νομοθεσία για συγκεκριμένα επαγγέλματα).
- Σε κάποιες περιπτώσεις η μη συμμόρφωση θα έχει ως αποτέλεσμα την αυτόματη απαλλαγή. Η συνεργασία για τη συμμόρφωση μπορεί να οδηγήσει σε αναστολή χωρίς αμοιβή μέχρι επανεξέταση από τη διοίκηση.

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Κυπριακή Δημοκρατία

23/07/2025

13

Υγιείς Εργασιακές Σχέσεις
ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ
III

Εφαρμογή και πιστοποίηση παραλαβής

- Για την εφαρμογή της πολιτικής και των διαδικασιών για την πρόληψη ανίχνευση και αντιμετώπιση της χρήσης ορίζεται ως υπεύθυνος διαχείρισης ο Διευθυντής του Ανθρώπινου Δυναμικού.
- Το έγγραφο θα περιλαμβάνει όλους τους απαραίτητους ορισμούς.
- Υπογραφή εργαζομένου ως βεβαίωση ότι έχει λάβει και έχει ενημερωθεί για την πολιτική και τις διαδικασίες που εφαρμόζονται στην εταιρεία/υπηρεσία που εργάζεται.

Ευχαριστώ για την προσοχή σας

Leda.christodoulou@naac.org.cy

22442962

www.naac.org.cy

ΑΡΧΗ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ
ΕΞΑΡΤΗΣΕΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

Τηλεφωνική Γραμμή
Ενημέρωσης και Βοήθειας

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Κυπριακή Δημοκρατία

23/07/2025

15

Υγιείς Εργασιακές Σχέσεις
ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ
III

